

Sanataidetyöpaja!

Jyri Ollila 2023

Runo-omakuva

1. Kirjoita kolme kuvailevaa sanaa itsestäsi. Millainen olet?

2. Vastaa kysymyksiin:

- Mikä on lempivärisi?
- Mikä on lempisääsi?
- Millainen on lempipaikkasi?
- Mistä tykkäät eniten?

Minä olen oranssi, luova
rauhallinen, auringossa kallioilla
siellä kirjoittelen, vapaana!

3. Minä olen... (valitsemasi väri), (kuvaileva sana)

(kuvaileva sana), (lempisää ja lempipaikka)

(suosikkijuttusi) + (kuvaileva sana)

Mikä ihme on runo?

Runoa on vaikea määritellä. Se voi olla melkein mitä vain. Usein runo on helppointa määritellä niin, että se ei ole proosaa. Mutta sitten toisaalta on proosarunoja, jotka ovat vähän kuin proosaa. Runot ovat siis tekstiä tai puhetta, jota kirjoittaja pitää runoutena.

Runo on vapaa oikeinkirjoituksesta. Ei tarvitse huolehtia kielioppisäännöistä.

Kaksi termiä on hyvä oppia. Säe tarkoittaa runossa yhtä riviä. Säkeistö tarkoittaa useampaa säettä yhdessä.

Runokaava 1

1. Millainen eläin voisi kuvata asennetta?
2. Millaisia tunteita asenteet herättävät?
3. Millainen tekeminen liittyy asenteisiin?
4. Mitkä paikat liittyvät asenteisiin?

Asenne on susi
viha ja ilo
sudet nauravat
metsässä saalistavat.

1. säe: Asenne on _____ (eläimesi)
2. säe: _____ + _____ (tunteet)
3. säe: _____ (tekeminen)
4. säe: _____ (paikka)

Asenne on puuma,
pelko ja tietämättömyys
pyöräillen pakoon
koirapuistoon, samanlaisten joukkoon.

Runorobotti

<https://yostaja.fi/runorobotti>

Tehtävänä:

Luo runo runorobotilla.

Jatka sitä omin sanoin.

Etsi minulle pelko
niin suo
on ystäväsi.

Täällä on metso
sen suojassa tunnustan
riemu voitti.

Riimi

- Riimi on keino elävöittää runoa. Luoda rytmiä ja se helpottaa usein myös runon muistamista.
- Riimejä on alkusointuisia ja loppusointuisia
 - Alkusointuisissa samankaltaisuus on sanan alussa
 - Loppusointuisessa samankaltaisuus on sanan lopussa
- Esim. Alkujaan ajatus alkoi aalla, monesti monni morjestaa murjottaen
- Esim. Poltin viimeisetkin tulitikut, kun loppui hyvät jutut, alkoi suusta toistua jutut tutut.

Riimiruno

- Keksitään riimipareja
 - Karhu – marsu – karju – harju
 - Lakastua – pakastua – rakastua
- Kirjoitetaan runo seuraavalla kaavalla:
 - 1.
 - 2.
 - 1.
 - 2.

Esim.

Tuli tiellä vastaan marsu
jonka ystävä oli melkoinen karju

tarjosin kukkia, ne kerkesi lakastua
ei ollut vielä aikaa rakastua

Vastakohtaruno

Valitse jokin aiemmin kirjoittamista runoistasi.

Lähde sana kerrallaan kääntämään sanoja vastakohtiksi

Esimerkiksi:

Minä olen oranssi, luova
rauhallinen, auringossa kallioilla
siellä kirjoittelen, vapaana!

Sinä et ole sininen, kaavoihin kangistunut
riehuja, sateessa suossa,
et ainakaan siellä, huuda, vangittuna?

Runokaava 2

1. Lue runokirjasta erilaisia runoja
2. Valitse 2-3 säettä runosta, josta pidät
3. Katso vielä toista runoa. Valitse siitäkin 2-3 säettä

Kirjoitetaan runo:

Säe 1: (Jokin valitsemasi säe)

Säe 2: (Itse kirjoittamasi säe)

Säe 3 (Jokin valitsemasi säe)

Säe 4: (Itse kirjoittamasi säe)

Runoista runoja!

Luodaan jo kirjoitetuista runoista uusia runoja.

1. Valitse itsellesi runokirja.
2. Etsi runokirjasta kiva säe (säkeellä tarkoitetaan yhtä riviä)
3. Kirjoita säe paperilapulle, leikkaa se irti ja laita säkeiden pinnoon.

Kootaan runo:

1. Valitse pinosta runon säkeitä
2. Järjestä säkeet runoksi